A°. 1832. N°. 95.

ZONDAG DEN 25sten NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Algemeene Secretarij.

Den 22 November 1832.

De Heeren PIETER WILLEM TICHELAAR, benoemd zijnde tot VAANDRIG in de divisie *Matappica*, en JOHANN ANTHONIE MULLER, tot VAANDRIG in de divisie *Thorarica*, hebben den Eed voor hunne betrekking bepaald, in handen van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlansche W. I. Bezittingen afgelegd.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Algemeene Secretarij.

Den 24 November 1832.

Vermits het overlijden van den Heer J. C. MULLER, is door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche W. I. Bezittingen bepaald, dat provisioneel door den Griffier bij de Regtbank van Kleine Zaken den Heer N. G. VLIER, de functien van Baljuw en Commissaris van Policie zullen worden waargenomen; terwijl de waarneming der zaken van den Boekhouder en Kassier bij de bevreedigde Boschnegers en Indianen, provisioneel aan den Luitenant van Policie JACOB VAN DAVID MENDES is opgedragen.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

De Nederlandsche Schepen de *Zeemeeuw* en de *Wilhelmina*, benevens de Zweedsche Schoener *Wondener*, zijn van de quarantaine ontslagen.

De Schepen te Braamspunt aangekomen, en in onze laatste, als onbekend opgegeven, zijn *de Faam*, Kapt. J. ANDRESEN; Passagiers: de Heeren *M. Catz* en Echtgenoot, *E. S. Catz* en *J. E. Smiet*; — en *de Vriendschap*, Kapt. D. G. DOEKSEN; Passagiers: de Heer *W. Luiken*, en de vrije *Carolina* van *Kuhn*. — Beide van Amsterdam.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 *September*. Hoedanig de tegenwoordige toestand der westelijke departementen bijzonder die der Vendée is, en hoezeer dit ongelukkig gewest wederom den burgeroorlog ten prooi schijnt gegeven, kan blijken uit eene proclamatie door den graaf *d'Erlon*, militairen kommandant der Vendée, den 14den dezer te Nantes uitgevaardigd, en aldaar aangeplakt. Ziehier een uittreksel dezer proclamatie: „Inwoners der Vendée!

„Nieuwe aanslagen hebben er plaats; nieuwe misdaden zijn er gepleegd. Bezoldigde moordenaars doorloopen uwe velden en begaan de verschrikkelijkste buitensporigheden. De hoofden dier partij bedriegen u: denkt na, onderzoekt de middelen, beschouwt de personen. Vereenigt U aan de troepen om degenen af te wijzen, die U tot tweedragt aanzetten. Maakt hunne schuilplaatsen openbaar. Ik wensch de eendragt, de orde en de veiligheid in uwe gewesten terug te brengen. Met deze zending heeft de koning mij belast, enz."

Naar het schijnt is de geest van opstand bijna overal in de onlangs, althans uiterlijk, tot rust gebragte departementen weder ontwaakt. Volgens het zeggen van den *Constitutionnel* wachte men zich, zoo in de arrondissementen vanChateaubriand als van Savenaij op eene algemeene uitbarsting. Te Poiré had eene ernstige vechtpartij tusschen de patriotten en de chouans plaats gehad; op andere plaatsen waren arrestatien geschied en werden overigens de karlisten zoo stout, dat zij van hunne ontwerpen geen geheim meer maakten. — Volgens een schrijven uit Parthenaij, was de zoon van den heer *Boucher*, die onlangs de handen der chouans ontkomen was, thans verraderlijk door hen vermoord. In den nacht van den 8sten op den 9den was aan den grooten weg nabij Marseille een wit vaandel geplant.

— Dezen morgen heeft de policie zich naar het verblijf van den hertog *van Brunswijk* begeven, het bevel hem brengende van binnen 24 uren Parijs en binnen vijf dagen Frankrijk te verlaten. De hertog wilde de overbrengers van dit bevel niet ontvangen, en scheen besloten zich er niet aan te onderwerpen, steeds er op steunende dat hij in Frankrijk niet als vlugteling gekomen is.

Den 18den. Dezen morgen ten zeven uren heeft de municipale wacht zich naar het hotel begeven, waar de hertog *Karel van Brunswijk* zijn verblijf hield, en zich van zijnen persoon meester gemaakt om hem naar de grenzen te brengen. Reeds sedert twee dagen was het huis door politie-agenten omgeven. De hertog bewoonde een huis met twee ingangen, een' in de rue Neuve St. Augustin den anderen op den boulevard des Capucines. Vroegtijdig reeds waren dezen morgen de beide uitgangen bezet, terwijl in de nabijheid eene postchais gereed stond. Na eenigen tijd toevens, zagen de policie-agenten een dagblad-rondbrenger ingaan, en drongen te gelijker tijd het huis binnen. Zij begaven zich naar het appartement van den hertog, doch vonden de deur gesloten; op de aanmaning om open te doen, protesteerde de hertog tegen deze daad van geweld, doch het slot opengestoken zijnde, werd hem het besluit voorgelezen en hij, ofschoon protesterende, genoodzaakt voor de gewapende magt onder te doen. Ten zeven ure vertrok hij in zijn rijtuig, onder geleide van een detachement municipale garde, uit Parijs; men denkt dat hij naar Besançon en van daar naar Bern of Bazel zal vervoerd worden.

— Uit de Vendée heeft men heden geene nadere berigten. De *Constitutionnel* gewaagt van eene memorie, welke het onderwerp der gesprekken in de hooge kringen zou uitmaken. Deze memorie, door eene bekwame en ervaren hand en vrij onpartijdig gesteld, hield voornamelijk den raad aan de gebannenen van Holijrood in, zich niet te ver van Frankrijks grenzen te verwijderen, ten einde steeds bij de hand te zijn, om wat er in Frankrijk ook mogt voorvallen, ten gevolge der menigvuldige aanslagen en ontevredenheid, er voordeel van te trekken en gewapenderhand of anderzins een of herhaalde invallen te beproeven. Van deze memorie had het gouvernement zich een afschrift weten te bezorgen en was verbaasd geweest, over de diepe kennis, de heldere inzigten en de juiste kennis des schrijvers, zoo van de geheimen des gouvernements, als van de komplotten der karlisten, en had men, na veel navorschen, eindelijk begrepen, dat de schrijver niemand anders kon wezen, dat degeen, die, ja, het gouvernement van julij talrijke eeden en betuigingen van trouw had gedaan, maar die, herinnerde men zich, eveneens met alle gouvernementen die sedert veertig jaren in Frankrijk elkander opgevolgd waren, gehandeld had, en wiens geslepenheid ten spreekwoord was geworden. — Na het overwegen dezer memorie zou, volgens de *Constitutionnel*, de familie van *Karel X* besloten zijn, zich vooreerst op het vaste land te vestigen, om daarna Frankrijks grenzen naderbij te komen. (*Bredasche Courant.*)

EDICTALE CITATIE.

Uit krachte van acte tweede default, met admissie tot een derde daging, in dato 9 November 1832, verleend door den Hove van *Civile en Criminele Justitie der Kolonie Suriname*, aan RICHARD VAN REES Az., in qualiteit als blijkens acte gepasseerd den 29 April 1830, ten overstaan van den Gezworen Klerk PIETER VOS en Getuigen, door Q. G. PICHOT gesubstitueerd tot de waarneming der belangen van den Boedel wijlen JOHANNA CHARLOTTA VOGT, weduwe wijlen GEORGE NICOLAAS LINCK, impetrant van appointement van Edictale Citatie en Eischer ter eenre.

Zoo worden door mij ondergeteekende, Exploicteur bij den Hove van *Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, voor de derde maal bij openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaard bij dezen, alle bekende en onbekende binnenlandsche Crediteuren, van den Boedel wijlen voornoemde JOHANNA CHARLOTTA VOGT, weduwe wijlen GEORGE NICOLAAS LINCK, welke is geweest Universeele Erfgenaam van haren Echtgenoot GEORGE NICOLAAS LINCK, als mede allen en een iegelijk die uit welken hoofde ook zoude vermenen op dien Boedel eenige actie op pretentie te hebben, geimpetreerden en gedaagden.

Omme te compareeren ter gepriviligeerde rolle van den Hove van *Civile en Crimine Justitie der Kolonie Suriname*, welke zal gehouden worden op Vrijdag den zevende December 1832, 's morgens om *acht* uren, ten einde de impetrant qq. te zien dienen van acte tweede default en derde daging, en wijders met de impetrant qq. voort te procederen als naar stijle en practijk.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd als naar stijle aan *Paramaribo*, dezen 21 November 1832.

De Exploicteur,
N. L. BRAAM.

ADVERTISSEMENTEN.

Hooge Straat, La. D. No. 61; aankomende den Boedel JACOBUS WEIJNE.

2°. Een *ERF* en de daaropstaande *GEBOUWEN*, gelegen aan den hoek van de *Prinsen-* en *Groote Hof Straten*, bekend onder La. D. No. 760; aankomende den Boedel AMBA van de Wed. SOESMAN.

Zullende de verkoop-conditien en bewijzen van eigendom, *drie* dagen vóór den verkoopdag ten Kantore van opgemelde Vendumeester ter *visie* liggen.

Paramaribo den 24 *November* 1832.

C. A. FISCO,
2de Commies.

De Kerkenraad der Hervormde Gemeente deszelfs hartelijken dank betuigende aan die Ingezetenen dezer Volkplanting, welke, hoewel niet tot deze Gemeente behoorende echter de pogingen van den Kerkenraad voornoemd om voor de Gemeente een nieuw Kerkgebouw op te rigten, ook thans weder krachtdadig door vrijwillige bijdragen hebben bevorderd, vindt zich verpligt tot wering van eene verkeerde uitlegging welke het slechts aanbieden der lijsten ter inteekening aan die geene welke tot het Hervormd Kerkgenootschap behooren, zoude kunnen te weeg brengen, bekend te maken, dat tot dit besluit heeft aanleiding gegeven de algemeene collecte welke reeds tot hetzelfde einde in het jaar 1825 in deze Volkplanting heeft plaats gehad.

Aanzienlijk is er toen reeds bijgedragen en ingeteekend door de leden van andere gezindten; om zich bij de zoodanige ten tweede male tot hetzelfde einde te vervoegen; oordeelde de Kerkenraad onkuisch en onvoegzaam, en dit deed denzelven besluiten deszelfs pogingen nu slechts te bepalen tot de leden der Hervormde Gemeente, die dan toch wel het meeste belang bij de oprigting van een nieuw Kerkgebouw hadden. — Dit neemt echter niet weg, dat ook bijdragen van leden van andere gezindten den Kerkenraad hoogst aangenaam zijn en door denzelven dankbaar zullen aangenomen worden. Mogten er nog de zoodanige zijn die op deze wijze hunne belangstelling in de Christelijke Hervormde Gemeente ter dezer plaatse wenschten aan den dag te leggen, zoo worden dezelve verzocht zich te vervoegen bij den ondergeteekenden, of bij den Kassier Diacon Mr. P. FIERS SMEDING, die zich gaarne met de inzameling van zoodanige gelden zullen belasten.

Paramaribo den 25 *November* 1832.

Namens den Kerkenraad der Hervormde Gemeente,
A. ROELOFSZ V. D. M. Pres.

De ondergeteekenden Executeuren Testamentair van mu wijlen den Heer Chirurgijn J. R. DE VRIES, zullen op Donderdag den 29 November e. k., des namiddags ten 4 uren, ten huize van de Vendumeester J. E. LIJONS, doen verkoopen: eene complecte en ruim geassorteerde APOTHEEK; als mede het bij vorige Couranten vermelde Chirurgijns Etablissement *SOMMELSDIJK*, en de daaraan behoorende 50 akkers land genaamd *KLEIN POLEN*, gelegen aan de doorsnede tusschen *Cottica* en *Commewijne*; — zijnde de bewijzen van eigendom en veil conditie, zoo mede de Medicijnen, van heden af ter *visie* bij den Vendumeester voornoemd.

Paramaribo den 25 *November* 1832.

J. MOUWE HAZN.
C. L. G. LINCKERS.

De ondergeteekende brengt bij deze ter kennis van allen, die het mogt aangaan, dat hij de procuratie, bevorens door hem gepasseerd op den Heer J. LIJON, tot de waarneming zijner belangen heeft gerevoceerd, en bij volmagt dd. 22 dezer, tot zijnen gemagtigde heeft aangesteld den Heer J. F. GORDON.

Paramaribo den 23 *November* 1832.

J. D. WIJBERS.

Tot mijne innige droefheid is mij *heden* door den Dood ontrukt, na eene kortstondige ziekte van slechts *drie* dagen, mijnen waardigen Echtgenoot den Heer WM. BURNS, in den ouderdom van vijftig jaren.

Waarvan mits deze aan vrienden en bekenden wordt kennis gegeven; verzoekende van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

Paramaribo den 19 *November* 1832.

CATHR. ELIZH. BURNS.

De ondergeteekende heeft per Kapt. J. A. DE LANG ontvangen, en biedt voor de civielste prijzen te koop aan: Beste Aardappelen, Haring, Boter, Z. M. Kaas, dito Komijne, Ham en Stokvisch; als mede Dames en Mans Schoenen en Laarzen, Parasollen, Linnens en Stoffen voor Dames Kleedjes, en vele Goederen meer.

Paramaribo den 23 *November* 1832.

F. W. WERLÉ.
Maagden Straat No 363

Aangebragt per Kapt. KLINT en DOEKSEN, en te bekomen in het Pakhuis van D. L. DE LEAO LAGUNA:

Kasseer Provisien, Stukgoederen, Roode- en Madera wijn, Likeuren, Genever en Brandewijn, Bier in manden, Seltser water contant à *f* 7 per mand, oxhoofden Komkommers, gedroogde Vruchten; een assortiment Mans- Jongens- en Kinder Hoeden, Laarsen, Wellington Mans en Jongens Schoenen, geelbegte Houwers Houwelen, Delf-schoppen, Spijkers, Indiaansche Messen, Porselein- en Glaswerk, en meer andere Goederen.

De trekking der Loterij van den ondergeteekende, zal op morgen over *acht* dagen, zijnde den 3den December, des avonds ten 7 ure precies, plaats hebben ten huize van den Collegie-houder P. LARADIE, in de *Wageweg Straat*.

Paramaribo den 24 *November* 1832

F. A. RUCKER.

C. L. DE VEER en Zoontje, zullen de Kolonie voor eenen korten tijd verlaten.

Mengelwerk.

EEN DROOM.

Hoog zweefde ik op het gevleugeld ros van *Ariosto* over de wolken heen. De aarde rolde onder mijne voeten, even als eene zwangere bom, gevuld met vulkanische stof, door brandende lont driemaal omwonden, het buisgat als een krater open. Zwavelreuk vervulde de dampkringslucht, de wolken schenen uit kruiddampen te zamengesteld. De geheele hemel flikkerde als een vuur-luchtverschijnsel, en in den schijn van het Noorderlicht, zag ik myriaden gevleugelde zielen en zieltjes, die als ongehoorde groote bijenzwermen van de aarde opvlogen. Hun gegons had veel van het geluid eener stormachtige zee, en duidelijk hoorde ik het *refrain*: Ab omni male, libera nos domine!

Aan mijne zijde vormde zich uit lucht en nevel eene reuzengestalte met drakenvleugelen; eene vreesselijke zeis in de handen. Het was de dood.

»Ik ben een oudheidkenner," zeide hij, »zit vast op uw ros, dan wil ik uw geleider in deze hemelstreken zijn."

Hij beroerde daarop mijne oogen, mij gelastende opwaarts ten hemel te zien.

Daar zag ik dat het *geheel-al* in strijd lag en alle orde van zaken door elkander wierp om de *oorspronkelijke liberale chaos*, wederom voor den dag te brengen. De zon — de lieve zon — stond naakt aan den oceaan van het *al*, wierp haar vuurbollen in den onafmeetbaren vloed, welke zissend opbruischte, en de twaalf hemelteekenen vielen ter neder, zoodat de *schutter*, de *maagd*, *steenbok*, *kreeft*, *waterman*, *schorpioen*, *visschen*, en *tweelingen*, door elkander heen lagen, en de *groote beer* op den *wagen*, en de *wagen* op het *zevengesternte*, en het *zevengesternte* op den *melkweg* viel, die daarop vloeibaar werd, het geheele firmament overvloeide en alle hemelligchamen *melkbaarden* aanzette.

De *vaste sterren* zagen er het verschrikkelijkste uit; dewijl zij niet beweegbaar zijn, zoo drong de kramp hun het bloed in het aangezicht, waarop zij de oogen verschrikkelijk begonnen te verdraaijen, en het rood en wit in de plaats van de ster te voorschijn kwam; tegelijk knarsten zij op de tanden en draaiden zich met geweld om hunne assen.

De *kometen* (staartsterren) die vroeger reeds rondvlogen, kwamen elkander in het haar, en sleepten zich aan hare eigene staarten door de lucht, zoolang tot zij alle haren verloren hadden. Verscheidene droegen echter paruiken en valsche krullen; deze maakten het even als de menschen en wierpen ze toornig elkander naar het hoofd.

De *planeten* gedroegen zich, als wezens met rede en liefde tot orde begaafd, het verstandigste.

Jupiter trad onder hen voor en sprak: »Eerwaarde collega's en collegaatjes, ik moet u doen opmerken, dat wij tot nu toe, allen het *licht* van de *zon* ontvingen, die, zoo als gij gezien hebt, uit *caprice*, haar klein eintje uitgeblazen heeft. Met de *maan* kunnen wij ons niet behelpen, daar deze van zelve geen licht geeft; daarom is goede raad duur."

Daarop riep *Pallas*: »Papa, ik weet een middel dat ons redden kan!"

»Ik ook," riep *Mars*, laat wij op de rebellen inhouwen."

Venus greep dadelijk den degen van haar gemaal, zeggende: »Wanneer gij snorbaart, zoo vermetel durft wezen, dan doorsteek ik u en laat mijne jongens op u schieten, totdat gij schreeuwt, even als bij Troja; weet gij dan niet, dat het *geweld* niet meer in de tijden regeert?"

»Mijne kleine regt," sprak *Jupiter*, »wij zullen onze verstandige dochter aanhooren, zij heeft voorzeker eenen beteren voorslag te doen!"

Pallas sprak: »De zaak ligt er toe, en de zon heeft hare heerschappij nedergelegd, dewijl zij eenvondig, in hare uitdeeling van ongelijkmatige hitte en koude, gedwaald heeft, aan de eene zijde der aarde verbrandde zij de menschen tot *mooren*, terwijl zij ze aan de andere zijde tot *laplanders* verstijven deed, en *alleen* in de *gematigde* hemelstreken een juist midden vormde. Laat zij nu in ballingschap daarvoor boeten. Onze pligt is het een nieuw opperhoofd te kiezen, dat ons behoorlijk vóórlicht, en overeenstemt met de regten der rede en der natuur."

»Mijn kind, gij spreekt als eene godspraak," riep *Jupiter*, en streek zich den baard. »Zeg ons nu wie of het *nieuwe licht* zijn zal."

»Papa," antwoordde deze, »gij zijt de oudste aan den hemel, en hebt de meesten onder ons voortgebragt, ik sla u als *licht-ster*, voor de overigen, voor. Spreekt, gij alle mijne broeders en zusters, of gij mijne keuze billijkt."

Uranus, nikte met het hoofd.

Juno zeide: »Hij is mijn man, en als hij koning wordt, dan word ik koningin!"

Venus sprak in denzelfden zin, omdat zij haren invloed kende.

Saturnus dacht: ik ben zijn vader!

Mars: Ik ben zijn schoonzoon en wordt misschien veldmaarschalk.

Ceres, stemde, uit liefde voor den vrede, toe.

Herschel, Benjamin zijnde, had geene stem.

Mercurius was de laatste, en vroeg veroorloofd te worden, om voor allen, de tol- en handel monopolie te mogen opheffen. Dit werd toegestaan!

Jupiter werd tot koning der planeten verheven en met den purpermantel der zon bekleed. Hij nam zijn troon in, omgeven door de grooten zijns rijks en de trawanten der aarde *Saturnus* en *Uranus*, die in het zilver gekleed waren, en gaf eene nieuwe *constitutie* en eene *magna charta*, waarin geschreven stond: »EMANCIPATIE VAN HET HEEL-AL."

Langer liet mij de dood met zijne drakenvleugels en zeis de *omwenteling* niet aanzien: »Gij zaagt het begin en het einde" zeide hij, »dit zij u genoeg, om er eene beeldtenis van te ontwerpen. Daal neder op aarde en schrijf wat gij gezien hebt."

Als hij dit gezegd had roerde hij mijne oogen aan, en alles was verdwenen. Ik zat nog altijd op mijn ros, en zweefde nog steeds over de wolken hoog boven de aarde, die nog altijd naar eene vulkanische bom geleek, doch niet meer rookte noch zwavellucht van zich afgaf. De lont welke ze vroeger omgaf, was een slang geworden, die zich om de aarde kronkelde. »*Dit is de Cholera*," zeide de geest. »De goden hebben die, in de plaats der brandende lont, gesteld om de aarde tegen het verderf te hoeden. WAT DE SLANG VERSCHOONT, ZAL EENEN GROOTEN TIJD BELEVEN. — DE WEDERGEBOORTE VAN HET MENSCHENGESLAGT."

De dood sprak het uit en loste zich weder in lucht en nevel op.

Ik, echter, ontwaakte, en leide angstig mijne hand aan het voorhoofd. Het hoofd gloeide mij!

(*Overgenomen.*)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.